

ELKAAR LEREN AANVAARDEN

Al veertig jaar zet *dit Koningskind* zich in voor de integratie van mensen met beperkingen. Aandacht voor integratie in samenleving en kerk blijft, helaas, altijd nodig. Elke tijd vraagt om nieuwe antwoorden. Wat is de vraag van vandaag; voor christenen, voor kerken en voor *dit Koningskind*?

Drijvende kracht

De drijvende kracht van *dit Koningskind* is de diepe overtuiging dat mensen met een beperking deel uitmaken van de samenleving in het algemeen en de christelijke gemeente in het bijzonder. Immers, een kerk waarin mensen met een beperking geen volwaardige plaats hebben, is een gehandicapte kerk. Het lichaam van Christus is pas gaaf als ál Gods kinderen er écht bij horen. Juist ook de mensen die in de samenleving voorzien zijn van een label: verstandelijk, sociaal, lichamelijk, auditief of visueel beperkt.

De vraag van vandaag

Een vitale vereniging als *dit Koningskind* speelt in op actuele ontwikkelingen in kerk en samenleving. De belangrijkste kwestie van dit moment is dat we aan de vooravond staan van ingrijpende veranderingen in de zorg. Kort gezegd: de overheid verwacht van mensen met een beperking dat zij een deel van de ondersteuning en zorg zelf gaan organiseren, binnen hun eigen netwerk. Ze moeten nog meer steun gaan vragen van familie, vrienden en vrijwilligers. Deze maatregel is nodig om de langdurige zorg betaalbaar te houden.

Hoe dit alles precies vorm gaat krijgen, is nog niet te overzien. Wel zie je dat ouders van kinderen met beperkingen al nadenken over de vraag hoe zij in de toekomst de zorg zullen invullen. Gelovige zorgvragers en hun familie vinden de christelijke identiteit van een zorgaanbieder nog steeds belangrijk. Toch besluiten veel van hen om praktische redenen om dicht in de buurt een zorgaanbieder te zoeken, desnoods niet (zo) christelijk geprofileerd. Afstand is een belangrijk keuzecriterium geworden: 'Zoek je zorg niet te ver van je netwerk vandaan, want dat netwerk heb je straks hard nodig'. Ook gereformeerde zorgaanbieders denken na over deze ontwikkeling. Zijn er in de toekomst genoeg 'klanten' die geïnteresseerd zijn in herkenbaar christelijke zorg met een hoge kwaliteit, ook als het relatief ver van huis is? Dat zijn spannende vragen.

Waar blijft de kerk?

Clíënten, mantelzorgers, vrijwilligers, zorgverzekeraars en zorgaanbieders denken dus allemaal na over hoe ze

zorg en ondersteuning in de nieuwe vorm kunnen organiseren. Waar blijven de kerken in deze bezinning? Vanuit de geschiedenis is het goed te begrijpen dat de kerken zich over dit onderwerp nog op de vlakte hebben gehouden. In Nederland geven we op een unieke manier vorm aan de diaconale zorg voor kwetsbare mensen in en buiten de kerk. Die zorg wordt vooral opgepakt door professionals in daarvoor opgerichte organisaties. Naast alle goeds die deze rolverdeling met zich meebrengt, heeft het als negatieve consequentie dat mensen met beperkingen weinig zichtbaar zijn in de plaatselijke kerk; er wórdt immers goed voor hen gezorgd. Af en toe is er een speciale kerkdienst voor bepaalde doelgroepen, maar het bijzondere karakter ervan bevestigt dat zij niet echt deel uitmaken van de concrete geloofsgemeenschap.

Zorgen met elkaar

Met de nieuwe ontwikkelingen worden kerken opnieuw bepaald bij de vraag: hoe geven we in de christelijke gemeente de zorg voor elkaar vorm? Dit gaat niet primair om de praktische vraag om 'iets te doen' voor mensen met een beperking. We moeten eerst nadenken over de vraag hoe we als gemeenteleden aan elkaar verbonden zijn. In de christelijke gemeente bestaat, principieel gezien, geen strikte verdeling tussen zorgverleners en zorgontvangers. In de kerk is altijd sprake van wederkerigheid: wie zorg verleent, ontvangt tegelijkertijd; wie zorg kan ontvangen, helpt daarmee ook de ander. Wat heeft iemand met een meervoudig complexe handicap mij te bieden? Misschien wel dat zij mij er op een dag aan herinnert dat het in de kerk niet gaat om wat ik héb of kán of dóe, maar dat ik door God aanvaard word om wie ik bén. Deze zorg voor mijn ziel staat in geen enkele verhouding tot de praktische hulp die ik zou kunnen bieden.

Tijd voor elkaar

Het vraagt tijd en aandacht om de diepte daarvan te leren zien en ervaren. We moeten leren omgaan met elkaar, omdat we elkaar met al onze verschillen nodig hebben. Omgaan met het 'vreemde' en het 'rare' gaat ons niet gemakkelijk af, het maakt ons onrustig.

Maar al te vaak proberen we die onrust te bezweren door er bijvoorbeeld op te wijzen dat voor God iedereen een beperking heeft. Of dat juist de minsten in het koninkrijk bij God een streepje voor hebben. Hoe goed bedoeld ook, we maken daarmee onze medegelovige met een beperking té gewoon of té bijzonder. De begaanbare tussenweg ligt in de werkelijke ontmoeting met de ander; ook met het vreemde, rare of verstorende in de ander. Waar we echt contact met elkaar maken, naar elkaar luisteren, tijd voor elkaar maken, samen dingen ondernemen – hoe klein en onbetekenend soms ook – daar worden de hobbels tussen mensen geslecht. Dat vraagt van ieder van ons dat we leren openstaan voor de zorg die we elkaar bieden.

Een nieuwe kans

Dat de lokale overheid voor zorg een groter beroep doet op sociale netwerken is een nieuwe kans voor de christelijke gemeente. Laten we deze zorg over aan familie en kennissen of pakken we dit op in de gemeenschap van christelijke broers en zussen? De tijd lijkt rijp om weer te leren hoe we echt kunnen samenleven met kleurrijke gemeenteleden. Het is mijn hoop dat *dit Koningskind* juist dit onderwerp bij de plaatselijke kerken op de agenda kan zetten. Het zal zegen brengen voor ieder van ons.

Dr. Thijs Tromp is directeur van Reliëf, christelijke vereniging van zorgaanbieders

www.reliëf.nl